

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Predmet br: S1 1 K 020503 24 Krž 3

Datum: 25.9.2025. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Amela Huskić, predsjednik vijeća
sudija Hilmo Vučinić, član vijeća
sudija Vesna Jesenković, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv optuženih:

BORISLAVA PARAVCA, ANDRIJE BJELOŠEVIĆA I MILANKA SAVIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Edin Muratbegović

Braniteljice optuženog Borislava Paravca: advokati Suzana Tomanović i Svetlana Lazić

Branitelji optuženog Andrije Bjeloševića: advokati Miodrag Stojanović i Slobodan Cvijetić

Branitelji optuženog Milana Savića: advokati Milorad Rašević i Jovan Gostić

Broj: S1 1 K 020503 24 Krž 3

Sarajevo, 25.9.2025. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine u vijeću Apelacionog odjeljenja , sastavljenom od sudije Amele Huskić, kao predsjednika vijeća, te sudija Hilma Vučinića i Vesne Jesenković, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljić Blagojević, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Borislava Paravca i dr., zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZBiH), povodom žalbe Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0011541 24 od 1.11.2024. godine, izjavljene protiv presude Suda BiH broj: S1 1 K 020503 16 Kri od 06.08.2024. godine, nakon javne sjednice Vijeća Apelacionog odjeljenja , održane u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Edina Muratbegovića, branioca optuženog Borislava Paravca advokata Suzane Tomanović i Svetlane Lazić, optuženog Andrije Bjeloševića i njegovog branioca advokata Miodraga Stojanovića i Slobodana Cvjetića, te branioca optuženog Milana Savića advokata Jovana Gostića, u odsustvu uredno obaviještenih optuženih Borislava Paravca i Milanka Savića, donio je dana 25.9.2025. godine :

P R E S U D U

Žalba Tužilaštva BiH od 01.11.2024. godine **ODBIJA SE** kao neosnovana, te se presuda Suda BiH broj: **S1 1 K 020503 16 Kri od 06.08.2024. godine**, potvrđuje.

I. O B R A Z L O Ž E N J E

1. Prvostepenom presudom Suda BiH, broj: S1 1 K 020503 16 Kri od 06.08.2024. godine optuženi Borislav Paravac, Andrija Bjelošević i Milanko Savić, na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH oslobođeni su od optužbe, da su optuženi Borislav Paravac i Andrija Bjelošević radnjama opisanim u izreci pobijane presude, počinili krivično djelo - Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa članom 172. stav 1. tačka a), d), e), f), i) i članom 173. stav 1. tačka a) i f), stav 2. tačka a) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a optuženi Milan Savić krivično djelo - Zločin protiv

čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa članom 172. stav 1. tačka a), e), f) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

2. Istom presudom, optuženi su u smislu odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, oslobođeni obaveze naknade troškova krivičnog postupka koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.
3. Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku BiH, oštećeni su upućeni na parnicu sa imovinsko-pravnim zahtjevima.
4. Protiv prvostepene presude, žalbu je izjavilo Tužilaštvo BiH, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH/ Vijeće uvaži žalbu, ukine prvostepenu presudu i odredi održavanje novog pretresa, ili da uvaži žalbu i preinači prvostepenu presudu u cjelini ili djelimično, tako što će optužene Borislava Paravca, Andriju Bjeloševića i Milana Savića oglasiti krivim i osuditi zbog krivičnih djela navedenih u izmjenjenoj optužnici.
5. Odgovore na žalbu Tužilaštva BiH, dostavila je odbrana optuženog Borislava Paravca, advokat Suzana Tomanović, te branilac optuženog Andrije Bjeloševića, advokat Miodrag Stojanović, i branilac optuženog Milana Savića, advokat Jovan Gostić, tako što su predložili da se žalba Tužilaštva odbije kao neosnovana, te se u cjelosti potvrdi prvostepena presuda.
6. Vijeće je održalo javnu sjednicu u predmetu 25.9.2025. godine, na kojoj je tužilac Tužilaštva BiH izjavio da ostaje u cjelosti kod navoda iz pismeno podnesene žalbe, dok su branioci optuženih izjavili da ostaju kod navoda da je žalba neosnovana i da je treba odbiti i potvrditi prvostepenu presudu.

II. OPŠTA RAZMATRANJA

7. Prije obrazloženja za svaki od istaknutih žalbenih prigovora, vijeće Apelacionog odjeljenja napominje da je obaveza podnosioca žalbe da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav (1) tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

8. Budući da Vijeće Apelacionog odjeljenja na osnovu odredbe člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sačini tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu, potrebno je da podnosilac žalbe konkretizuje žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizira koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navede jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.
9. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Vijeće Apelacionog odjeljenja neobrazložene i nejasne žalbene *prigovore prima facie* odbiti kao neosnovane.

A. ŽALBENI NAVODI IZ ČLANA 297. ZKP-A BIH - BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. STANDARDI

10. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka, kao žalbeni osnov, definisane su članom 297. ZKP BiH, te su taksativno nabrojane u tačkama od a) do k) stava 1. ovog člana.
11. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu prepostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan uticaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).
12. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu već postoje ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude (član 297. stav 2. ZKP BiH).

13. Ukoliko bi Vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, osim u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

B. ŽALBA

a) Žalbeni navodi – bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

14. Protiv prvostepene presude žalbu je izjavilo Tužilaštvo BiH, zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i to iz člana 297. stav 1 tačka k) ZKP BiH, navodeći da je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Nadalje, tužilac navodi da obrazloženje ne sadrži ulogu i značaj vojske i policije, pa samim tim i Kriznog štaba, što svakako predstavlja bitnu činjenicu koja se odnosi na umišljaj optuženih. Radnje i aktivnosti koje su preduzete u okviru širokog i sistematičnog napada na širem području Doboja, obuhvataju svakako dolazak vojnih i paravojnih grupa, nezakonito lišavanje slobode civila nesrpske nacionalnosti, njihovo zatvaranje i mučenje.

15. Kada je u pitanju obrazloženje koje se odnosi na ulogu i značaj vojske i policije u inkriminirano vrijeme, Vijeće nalazi da se ovim prigovorom neosnovano osporava zaključak o vidljivoj ulozi vojske i policije. Prvostepena presuda se bavila pitanjima optuženja, koje se ticalo konkretno uloge optuženih lica u inkriminiranim događajima. Analizirajući razloge pobijane presude, jasno je da prvostepeni sud cijeneći dokazanu učesća i ulogu svakog pojedinog optuženog, naročito optuženog Paravca i Bjeloševića kojima se stavljalo na teret njihovo navodno učešće u okviru UZP-a usmjerenog protiv civilnog stanovništva bošnjačke i hrvatske nacionalnosti koje je živjelo na području Srpske autonomne oblasti Sjeverna Bosna (u daljem tekstu: SAOSB), i to opštine Doboje i Teslić, cijenilo je ulogu i vojske i policije. Pa je tako pobijana presuda u paragrafu 187 utvrdila da nije sporno da su na području Doboja i Teslića desili brojni zločini prema civilnom bošnjačkom i hrvatskom stanovništvu, kao i da su mnogi svjedoci također svjedočili o stradanjima upravo počinjenim od policijskih i vojnih struktura. Međutim prvostepeni sud nije našao dokazanim da su ti zločini počinjeni od strane konkretnih optuženih, kojima se stavljalo na teret da su zločine izvršili u okviru provedbe zajedničkog zločinačkog plana na način kako je to opisano u optužnici.

16. Osim navedenog, žalba se dalje ne bavi pitanjima koji to dijelovi presude ne sadrže razloge o odlučnim činjenicama ili je presuda nerazumljiva i protivrječna. Vijeće nalazi da se žalba Tužilaštva u cjelosti u suštini odnosi na osporavanje činjeničnih utvrđenja i zaključaka izvedenih na osnovu utvrđenih činjenica, iz kog razloga će se navedeni prigovori razmatrati u dijelu koji se odnosi na činjenično stanje.

III. ŽALBENI OSNOV U SKLADU SA ČLANOM 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

17. Vijeće Apelacionog odjeljenja, u kontekstu ovog žalbenog prigovora, primjećuje da se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili nije utvrdio, odnosno kada na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi, a sve u skladu sa odredbom člana 299. ZKP BiH.

18. Standard koji vijeće Apelacionog odjeljenja treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Vijeće Apelacionog odjeljenja će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka, isključujući svaku razumnu sumnju. U tom smislu, prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog suda bio opravdan, Vijeće Apelacionog odjeljenja će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdio prvostepeni sud u prvostepenom postupku.

19. Vijeće Apelacionog odjeljenja ima na umu, kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene u prvostepenom postupku prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog suda. Stoga ovo Vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja, koje je utvrdio prvostepeni sud. Vijeće Apelacionog odjeljenja može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog suda samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjao prvostepeni sud ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna".

a) Status i uloga optuženih Paravca, Bjeloševića i Savića i prigovori u vezi sa njihovom funkcijom

20. Najprije se žalbom tužioca ukazuje na pogrešan zaključak prvostepene presude kako nije dokazano da je optuženi Paravac bio član SDS, ali s obzirom da ova činjenica nema nikakav značaj za krivnju optuženog, tužilac smatra da ovoj činjenici ni prvostepeni sud nije trebao dati na značaju.

21. Vijeće nalazi neosnovanim prigovor Tužilaštva na zaključak suda da optuženi Paravac u inkriminirano vrijeme nije bio član SDS-a u Doboju, obzirom da isti nije ni optužen za počinjenje krivičnog djela u navedenom svojstvu, zbog čega ostaje nejasno iz kojih razloga tužilac nalazi da je ovim zaključkom pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

22. Prvostepeni sud je utvrdio, a što nije ni bilo sporno da je optuženi Paravac u inkriminiranom periodu bio izabran za predsjednika Izvršnog odbora Srpske opštine Doboj, odnosno vršio je dužnost predsjednika Kriznog štaba Srpske opštine Doboj. Stoga, Vijeće ovaj prigovor nalazi neosnovanim, budući da ni eventualno utvrđivanje njegovog statusa kao člana SDS-a, suštinski ne utiče na optuženje, kao ni na dokazanost njegovog učešća u počinjenju krivičnog djela na način kako to optužnica opisuje.

23. Također, žalbom tužilac osporava i zaključak prvostepenog suda da optuženi Bjelošević nije bio član Kriznog štaba, kao i da optuženi Paravac ni Bjelošević, nisu učestvovali u radu i donošenju odluka Kriznog štaba u cilju realizacije UZP-a. Tužilac se poziva na saslušane svjedoke Delića, Gligorića Milenka i Tihomira, Petrovića, Karadžića Lišinovića, Mešića i drugih, kao i na materijalnu dokumentaciju Rješenje MUP-a Sarajevo od 19.5.1992. godine, te odluku Kriznog štaba Srpske opštine Doboj od 27.5.1992. godine, zajedno sa Uputstvom Glavnog odbora SDSa od 19.12.1991. godine, navodeći da prema ovim dokumentima mjesto člana Kriznog štaba pripada načelniku CSB-a.

24. Kada je u pitanju činjenica da li je optuženi Bjelošević bio član Kriznog štaba, prvostepeni sud je analizirao i pravilno se pozvao na Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima¹ u kojem su postojale dvije varijante, te zaključio da ni po jednoj varijanti nije predviđeno da načelnik CSB bude član Kriznog

štaba, odnosno kad je u pitanju varijanta B koja je bila primjenjiva na općinu Doboj, jasno je navedeno da u Krizni štab ulaze nositelji funkcija u opštinskim državnim organima.

25. Prema Izvodu iz Uputstva o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima², propisano je da štab čine predsjednik, zamjenik predsjednika, komandant štaba TO, predsjednik izvršnog odbora, načelnik MUP-a, članovi zaduženi za privredu, humanitarnu i zdravstvenu zaštitu, informisanje i propagandu, snabdjevanje i ishranu, izbjeglice, ratne zločine i štetu, vezu koordinaciju i slično, dok se nigdje ne navodi funkcija načelnika CSB-a.
26. Pored toga, prvostepeni sud je cijenio i iskaze svjedoka Milenka Gligorića koji je bio član Kriznog štaba i koji navodi da je Krizni štab brojao četrnaest članova i to optuženog Paravaca kao predsjednika, dok su članovi bili Milan Ninković, ujedno i narodni poslanik u Skupštini, Drago Ljubičić koji je bio predsjednik opštine, Mladenko Vasiljević i Miodrag Joldić, također narodni poslanici, Tihomir Gligorić kao šef vojnog odsjeka na nivou grada, Sreten Blagojević kao pravnik, Savo Krivokapić arhitekt, Teodor Lunjić, Obren Petrović ispred policije, kao i on sam. Svjedok pojašnjava kako su se po potrebi održavale i proširene sjednice na kojima su bili predstavnici vojske i policije i to ispred vojske major Stanković, a ispred policije Andrija Bjelošević. Izričito tvrdi da optuženi Andrija Bjelošević nije bio član Kriznog štaba.
27. Saslušani svjedok Tihomir Gligorić, kao član Kriznog štaba također potvrđuje da optuženi Andrija Bjelošević nije bio član Kriznog štaba. Svjedok Milivoje Simić navodi da je prisustvovao sjednicama Kriznog štaba u nekoliko navrata i to onda kada bi ga pozivali, te da je sa optuženim Bjeloševićem na sjednice dolazio samo po pozivu tako da njegovo prisustvo nije bilo stalno. Također svjedok Drago Ljubičić, kao član Kriznog štaba, navodi da je ispred policije član štaba bio Obren Petrović, načelnik SJB Doboj. Također, prvostepeni sud je cijenio i materijalne dokaze O3-102³ i O3-103⁴ odnosno zapisnike sa druge i treće sjednice Ratnog predsjedništva održane 17.08.1992. i 23.09.1992. godine u kojima je navedeno prisustvovao i odsustvo sa sjednica za sve članove, gdje se ne

¹ T-149 Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima, Srpska demokratska stranka BiH- glavni odbor, Sarajevo 19. decembar 1991. godine, ERN br. 00184274-00184283

² T-152 Izvod iz uputstva za rad kriznih štabova srpskog naroda u opštinama, Srpska republika BiH-Vlada od 26.04.1992. godine sa ERN br. 00270617- 00270618

³ O3-102 Zapisnik, Srpska republika, Srpska opština Doboj, broj 01/0/2-2-9/92 od 17.08.1992. godine

⁴ O3-103 Zapisnik, Republika srpska, Srpska opština Doboj, broj 01-012-2-10/92 od 23.09.1992. godine

pominje optuženi Bjelošević kao član ovog organa, dok se u oba zapisnika navodi Obren Petrović u svojstvu člana ispred policije.

28. Vijeće stoga cijeni neosnovanim predmetni prigovor, nalazeći da je prvostepeni sud dao jasne razloge zaključujući da optuženi Bjelošević nije bilo član Kriznog štaba. Naposljetku, vijeće nije našlo dokazanom ni tvrdnju Tužilaštva da je optuženi Andrija Bjelošević, kao načelnik CSB Doboj, po funkciji bio član Kriznog štaba. Sve navedeno ukazuje na neosnovane prigovore tužioca kada je u pitanju pravilnosti utvrđenja činjenice da je optuženi Bjelošević bio član Kriznog štaba kako se to u optužnici navodi.
29. Kada je u pitanju svojstvo Milana Savića, tužilac smatra pogrešnim zaključak prvostepenog suda kako nije dokazano da je optuženi Savić *de facto* djelovao kao zamjenik Bjeloševića u kritično vrijeme. U tom smislu, istaknuta je pogrešna ocjena iskaza svjedoka Redže Delića, te Milenka Gligorića, Obrena Petrovića, Slobodana Karagića i drugih koji su svjedočili o Saviću kao čovjeku od povjerenja. Uz sve to, prema stavu Tužilaštva, rješenje MUP-a od 23.6.1992. godine dokazuje ovu činjenicu.
30. Pitanje statusa optuženog Savića, odnosno činjenice da je optuženi Savić bio *de facto* zamjenik Bjeloševića u kritično vrijeme, prvostepena presuda pravilno rješava primjenom principa *in dubio pro reo*, jer prvostepeno vijeće u pogledu odnosa između optuženih Bjeloševića i Savića, odnosno statusa optuženog Savića kao *de facto* zamjenika optuženog Bjeloševića, ostaje u sumnji, a što se jasno uočava iz argumentacije pobijane presude gdje se navodi da zaključak suda u pogledu sporne činjenice, ne može biti zasnovan na nejasnim i nepreciznim iskazima svjedoka koji uglavnom iznose sopstvena mišljenja o statusu optuženog, a koja crpe iz vlastitih zaključivanja jer su ga viđali u Tesliću (svjedok Rodoljub Šljivić), što je u konkretnom i vidljivo iz iskaza saslušanih svjedoka.
31. Ono što je nesporno jeste da je optuženi Savić bio na funkciji pomoćnika načelnika, i to od 23.06.1992. godine, kao što nije sporno ni da je optuženi Savić u inkriminisanom periodu boravio na području Teslića u okviru grupe Miće. Ali njegovo faktičko postupanje kao zamjenika optuženog Bjeloševića, koji mu povjerava zadatke u vezi formacije Miće kako se to navodi u optužnici, ne proizilazi iz dokaza na koje se poziva tužilac.

32. Prema tome, kada su u pitanju činjenice koje su pobijanom presudom utvrđivane, a odnose se na status optuženih i njihovu ulogu, Vijeće nalazi da žalbom nije na kvalitetan način dovedeno u pitanje utvrđeno činjenično stanje u vezi sa zaključkom prvostepenog suda koji se odnosi na ove dijelove optuženja.
33. Nadalje, tužilac smatra da se prvostepeni sud trebao posebno baviti analizom pojedinih tačaka optuženja, iz kojih proizilazi da je počinjena ogromna količina zločina. Prema stavu žalbe, upravo ta činjenica predstavlja na terenu ogledalo aktivnosti nosilaca civilne i vojne vlasti u kritično vrijeme, a „po logici“ stvari upravo ovi optuženi sa svojim funkcijama, značajni su za djelovanje Kriznog štaba.
34. Ovo Vijeće cjeni da se sve tačke optuženja odnose na događaje koji su se nesporno i desili u kritično vrijeme na području opštine Doboj. Međutim žalbeni navodi kojima se ukazuje na svjedočenja svjedoka, oštećenih posljedicama počinjenih zločina, i dalje ne potvrđuje tezu Tužilaštva da su saslušani svjedoci koji su svjedočili na pojedine tačke, jasno ukazali na ličnu umješanosti optuženih u počinjenje krivičnog djela, na način kako je to opisano optužnicom.
35. U tom smislu, Vijeće nalazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je najprije izvršio ocjenu dokaza o statusu optuženih, te njihovom učešću u okviru Kriznog štaba, kao i detaljnoj analizi funkcionisanja Kriznog štaba u okviru djelovanja navodnog UZP-a kako to koncipira optužnica, s obzirom da je najprije trebalo utvrditi ulogu optuženih u ustrojstvu Kriznog štaba i njihove eventualne preduzete radnje, pa tek naknadno ove radnje dovesti u vezu sa djelovanjem u okviru UZP-u, na način da su kroz taj oblik odgovornosti počinili naznačene zločine.
36. Vijeće će podsjetiti na elemente udruženog zločinačkog poduhvata, odnosno na elemente njegovog osnovnog oblika za koji su se optuženi teretili.⁵ Za postojanje osnovnog oblika UZP-a neophodno je postojanje sljedećih elemenata: da u njemu sudjeluje više osoba, da postoji zajednički projekat, cilj ili svrha koja predstavlja ili uključuje počinjenje krivičnog djela i koja ne mora biti izričito formulisana niti ranije dogovorena, već može biti improvizirana na licu mjesta, da optuženi učestvuje u ostvarivanju zajedničke svrhe ili cilja, te da su optuženi i drugi učesnici dijelili zajedničku namjeru da se počini krivično djelo

(navedeno u članu 7. stav 1. Statuta Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju ili člana 180. stav 1. KZ BiH) koje predstavlja njihov zajednički cilj.

37. Za postojanje bilo kojeg od navedenih oblika, neophodno je da optuženi, *učestvuje u ostvarivanju zajedničkog cilja, bilo tako što izvrši neko konkretno krivično djelo, bilo tako što na drugi način pomaže ili doprinosi izvršenju zajedničkog cilja.* Upravo ova zajednička komponenta za sva tri oblika udruženog zločinačkog poduhvata predstavlja glavnu karakteristiku njegove pravne prirode. Ukratko, optuženi će biti oglašen krivim, ukoliko se dokaže da je kao učesnik u udruženom zločinačkom poduhvatu, počinio neku radnju kojom je doprinio realizaciji zajedničkog cilja sa namjerom da se taj zabranjeni cilj realizuje.

38. Imajući u vidu ove elemente, Vijeće će u nastavku ispitati žalbene prigovore koji se odnose na tezu optužbe da je UZP predstavljao planirane, zajedničke i tačno usmjerene aktivnosti nosilaca vlasti koji su bili organizovani u Krizni štab, čiji dio su činili optuženi Paravac i Bjelošević i u okviru kojeg su djelovali kao učesnici UZP-a.

b) Uloga Kriznog štaba i optuženih Paravca i Bjeloševića

39. Tužilac najprije ističe kao jednu od najznačajnijih odluka donijetih u tom periodu, Uputstvo Glavnog odbora SDS-a za organizovanje aktivnosti organa srpskog Naroda u BiH u vanrednim okolnostima – varijanta A i B od 19.12.1991. godine, tako da je ovo Uputstvo bilo uvod za donošenje Odluke o strateškim ciljevima srpskog Naroda u BiH od 12.5. 1992. godine. Upravo je u radnjama koje su poduzete na temelju ovih akata, nužno spomenuti ulogu i značaj Kriznog štaba SO Doboje, s tim u vezi i ulogu njegovih članova.

40. Tužilac smatra da je počinjena ogromna količina zločina koje nije mogao samostalno počiniti pojedinac. Prema stavu žalbe, radilo se o planiranim, zajedničkim i tačno usmjerenim aktivnostima nosilaca vlasti koji su bili organizovani u Krizni štab, te smatra da je teško povjerovati kako o ovim zločinima nije bilo riječi na zajedničkim sastancima, te je morala biti tema ili dnevni red sastanaka Kriznih štabova .

⁵ Predmet X – KRŽ – 07/400 Drugostepena presuda Suda BiH od 11.4.2011. godine, strana 38;

41. Međutim, suštinski Vijeće iz provedenih dokaza ne nailazi na dokaz koji upućuju da su teme i dnevni red sastanaka Kriznog štaba bile aktivnosti koje će se naknadno dešavati, a koje su opisane u pojedinim tačkama optužnice. Na isti način ispravno je dokaze cjenio I prvostepeni sud kada je utvrdilo da nije dokazano da su optuženi Paravac i Bjelošević bili upoznati o počinjenim zločinima, uz to nije proveden niti jedan dokaz koji bi potvrdio tvrdnju tužilaštva da su u okviru Kriznog štaba donešene odluke kojima su sprovedene u djelo radnje koje se odnose na pojedine tačke optuženja.

42. Dovodeći u vezu stav tužioca, kako su optuženi Paravac i Bjelošević aktivnim učešćem u radu Kriznog štaba donosili odluke za zatvaranja, ubistva, mučenja, Vijeće naglašava da ova teza tužilaštva nema uporište u izvedenim dokazima kako ispravno zaključuje i prvostepena presuda. Dovodeći u vezu radnje koje se stavljaju na teret optuženima Paravcu i Bjeloševiću, sa kvalitetom izvedenih dokaza o njihovoj evidentnoj ulozi u radnjama izvršenja, a pri tome rukovodeći se opštim zahtjevom doktrine UZPa- koja između ostalog podrazumjeva postojanje konkretnog actus reus optuženih, ovo Vijeće zaključuje da osim široko postavljene teze optuženja, nisu izvedeni konkretni dokazi o ličnom djelovanju optuženih u okviru Kriznog štaba, a rezultat čega bi eventualno bile radnje zločina.

43. Predmetnom optužnicom optuženi Paravac i Bjelošević terete se da su krivično djelo počinili učestvujući u udruženom zločinačkom poduhvatu zajedno sa Milanom Ninkovićem (u odnosu na kojega je krivični postupak razdvojen), Milovanom Stankovićem (koji je nedostupan organima krivičnog gonjenja) te vojnim, policijskim i civilnim rukovodstvom SAO SB, sa tačno podijeljenim ulogama i planom provođenja zajedničkog cilja UZP-a kako je to opisano u optužnici, te su tako učinili progon bošnjačkog i hrvatskog civilnog stanovništva općina Doboj i Teslić i to ubistvima, prisilnim preseljenjem stanovništva, zatvaranjem ili drugim teškim oduzimanjem fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, mučenjem, prisilnim nestankom osoba, napadom na civilno stanovništvo i naselja, koje radnje su posljedično imale smrt, teške tjelesne ozljede ili teško narušenje zdravlja, prisiljavanje na prinudni rad, pljačkanje imovine stanovništva i uništavanje kulturnih, vjerskih i historijskih spomenika i ustanova namjenjenim vjerskim ciljevima, a koje su inkriminacije opisane u podtačkama optužnice.

44. O ulozi i djelovanju Kriznog štaba prvostepena presuda se bavila detaljno na str. 77 – 93⁶, pa je tako zaključeno da Tužilstvo nije provelo konkretne dokaze koji se odnose na navodne strateški bitne dogovore i planove u kojima su sudjelovali optuženi, a koji bi ukazivali da su optuženi Paravac i Bjelošević povezani zajedničkom zločinačkom namjerom i ciljem. Dakle prvostepena presuda zaključuje, a sa čim je saglasno I ovo Vijeće da na osnovu provedenih dokaza, uz isključenje svake razumne sumnje, nije bilo moguće utvrditi da su u inkriminisanom periodu održavani sastanci na kojima su sudjelovali optuženi Paravac i Bjelošević, na kojima su utvrđeni ciljevi i podijelila uloga u svrhu realizacije zajedničkog zločinačkog plana, niti je tužilac proveo dokaze da je takvo što učinjeno na sjednicama i kroz rad Kriznog štaba. Vijeće nalazi da prigovori žalbe nisu doveli u pitanje zaključak prvostepene presude kako nema dokaza iz kojih bi bilo moguće nesumnjivo utvrditi da je vršena koordinacija vojne, policijske i civilne vlasti u navedenu svrhu, te da su optuženi Paravac i Bjelošević povezani zajedničkom namjerom i ciljem u realizaciji zločina.

45. Teza žalbe u pogledu djelovanja Kriznog štaba upućuje (str. 14. žalbe) da je novoformirana vlast u Doboju bila dužna staviti pod kontrolu pojedince ili grupe koje su činile ogromne zločine i kazni ih nakon provedenog postupka. Naime ovakvi navodi žalbe su neosnovani i u suprotnosti sa samim optuženjem, budući da optuženima nije ni stavljena na teret radnja „*stavljanja pod kontrolu i kažnjavanja nakon provedenog postupka*“, te se ovi propusti nisu ni dokazivali. U optužnici je navedeno da su optuženi učestvovali u radu i donošenju odluka Kriznog štaba kojima su, između ostalog, u cilju realizacije zajedničkog cilja UZP-a koordinirane aktivnosti vojske, policije i civilnih vlasti Srpske opštine Doboj i SAO SB, te je tužilac izvodio dokaze u vezi sa ovom tezom optuženja.

46. Nadalje, žalbom se tvrdi da u pobijanoj presudi nije bila naglašena uloga i značaj policije, pa samim tim ni Kriznog štaba i njegovih čelnika. Navedeno, prema tvrdnji tužilaštva, ukazuje da nije izveden pravilan zaključak u odnosu na činjenično stanje o djelovanju Kriznog štaba i samih optuženih.

⁶ paragraf 245-326 prvostepene presude.

47. Međutim, ovim žalbenim prigovorima se ne označavaju konkretni propusti u činjeničnim utvrđenjima, budući da iz žalbe i provedenih dokaza ostaje nejasno koje konkretne odluke i koje konkretno postupanje optuženih, a kroz sjednice Kriznog štaba, odražavaju suradnju navodnih članova UZP-a u cilju realizacije zajedničkog plana.
48. Optužnicom se ne tereti Krizni štab kao kolektivni organ, već optuženi Paravac i Bjelošević, pa u tom smislu prvostepena presuda pravilno nalazi da osim činjenice da su optuženi Paravac i Bjelošević vršili određene funkcije u kritičnom periodu, te da je optuženi Paravac bio član Kriznog štaba, nema dokaza o konkretnim postignutim dogovorima i planovima navodnih učesnika UZP-a, odnosno njihovog konkretnog djelovanja koje bi se istim moglo pripisati kao aktivni doprinos usmjeren na realizaciju zajedničkog cilja UZP-a kroz koordinaciju vojne, policijske i civilne vlasti.
49. Kako to pravilno prvostepena presuda primjećuje, čak i ako se prihvati teza da je dokazana koordinacija civilne vlasti s policijskim i vojnim strukturama u takvim (ratnim) okolnostima, samo tako opisano djelovanje, bez konkretizacije radnji svakog pojedinog optuženog, kao i dokaza koji bi takvo djelovanje potvrdili i dalje ne znači da je dokazano postojanje UZP-a, a posebno ne doprinos i akcije usmjerene ka njegovoj realizaciji od strane optuženih.
50. Tužilaštvo dalje osporava zaključak suda u pogledu utvrđenja činjenice koja se odnosi na svijest optuženih Paravca i Bjeloševića o postojanju zajedničkog cilja UZP-a, a uključuje trajno uklanjanje bošnjačkog i hrvatskog stanovništva sa područja navedenih opština. Tužilaštvo ističe da je Krizni štab svoje djelovanje ostvarivao donošenjem tzv. javnih i tzv. tajnih odluka, a da su u donošenju tajnih odluka učestvovali samo oni članovi koji su slijedili politiku SDS-a, a to su bili optuženi Paravac, Bjelošević i Stanković u okviru svojih ovlaštenja. Tužilac u žalbi navodi da radnje i aktivnosti koje su preduzete u okviru širokog i sistematičnog napada na širem području Doboja i Teslića, obuhvataju dolazak vojnih i paravojnih trupa, te nezakonito lišavanje slobode civila nesrpske nacionalnosti, njihova zatvraranja, ispitivanja, ubijanja i mučenja.
51. U prilog tezi da se djelovanje UZP-a ogledalo u zajedničkoj aktivnosti vojske i policije na tom području, te ulogi optuženih, Tužilaštvo ističe izjave ključnih svjedoka Redže Delića, Milenka Gligorića, Tihomira Gligorića, Obrena Petrovića, Slobodana Karagića, Mirze Lišinovića, Drage Ljubičića i drugih.

52. Ocjenom iskaza gore navedenih svjedoka, Vijeće je utvrdilo da se niti jedan od navedenih svjedoka ne izjašnjava o ličnim aktivnostima optuženih kroz direktno djelovanje unutar Kriznog štaba, što je jasno vidljivo iz prvostepene presude , gdje je iskaz svakog od navedenih svjedoka cijenjen pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim provedenim dokazima.
53. Svjedok Delić govorio je općenito o napadu na Ševarlije od strane policije i vojske, što nije bilo ni sporno u toku postupka. Svjedok Milenko Gligorić navodi da je bio član Kriznog štaba, dok je predsjednik bio optuženi Paravac ta da je Krizni štab brojao četrnaest članova. Održavale su se i proširene sjednice na kojima su bili predstavnici vojske i policije i to ispred vojske major Stanković, a ispred policije Andrija Bjelošević. Svjedoči da je sjednice zakazivao predsjednik Kriznog štaba odnosno optuženi Paravac koji je i predsjedavao sjednicama koje su i pripremane od Paravca i Ninkovića, dok su ostali članovi „rutinski usvajali“ odluke formalnim glasanjem , pojašnjavajući da je na početku prisustvovao sjednicama štaba, a kasnije je to činio rijetko.
54. Svjedok Tihomir Gligorić kao član Kriznog štaba, navodi da je Krizni štab nastavio obavljati poslove civilne nadležnosti , da su se sjednice Kriznog štaba održavale na osnovu dostavljenog poziva I sačinjenog dnevnog reda , da je na sjednicama govorio Paravac kao predsjedavajući, dozvoljavao izmjene i dopune dnevnog reda a potom su zajednički donosili zaključke. Navodi da je sve funkcioniralo transparentno, da su glasali za zaključke dok su odluke donosili većinom glasova , te da niti jednu odluku niko od prisutnih nije mogao donijeti samostalno. Svjedok tvrdi da su sve odluke donešene na osnovu zakona i propisa , te su iste javno objavljene u službenom glasniku, verificirane od strane Skupštine , kao i da nikada nije čuo za neke tajne odluke.
55. Svjedok Obren Petrović, tada načelnik SJB Doboj, također član Kriznog štaba , potvrđuje da su odluke u okviru Kriznog štaba donosili na način da se vodila rasprava kao I da se sve unosilo u zapisnike a potom se pristupalo diskusiji i iznošenju suprotnih mišljenja, glasanju I konačnom donošenju odluke.
56. Osim iskaza ovih svjedoka, prvostepeni sud je pravilno imao u vidu i dokaz Uputstvo za rad kriznih štabova⁷ u kojem je pod tačkom 4. propisano: „komandovanje TO i snagama

⁷ T-152 Izvod iz uputstva za rad kriznih štabova srpskog naroda u opštinama, Srpska republika BiH-Vlada od 26.04.1992. godine sa ERN br. 00270617- 00270618

milicije je isključivo u nadležnosti profesionalnog kadra i nužno je spriječiti svako miješanje u komandovanje teritorijalnom odbranom ili upotrebu snaga milicije“. Također, prvostepenom presudom je razmatran i odnos policije (CSB i SJB) u odnosu na organe civilne vlasti. Ovaj odnos propisan je Zakonom o unutrašnjim poslovima Srpske Republike BiH⁸, gdje je utvrđena obaveza CSB i SJB da se na zahtjev skupštine opštine i njenog izvršnog odbora dostavljaju obavještenja, informacije i drugi podatci o stanju i problemima u oblasti i za područje za koje su obrazovani. I vještak Mile Matijević naveo je postojanje obaveza SJB za informiranjem, kako bi se općinski organi vlasti mogli prilagoditi i organizirati civilni život u odnosu na datu situaciju na terenu. Svjedok Drago Ljubičić potvrđuje da je SJB Doboj imala obavezu da na zahtjev Skupštine ili Izvršnog odbora dostavi obavještenja i druge podatke o stanju bezbjednosti na području općine, tako da se na nekoliko sjednica raspravljalo o informacijama SJB kojom prilikom su doneseni i određeni zaključci, jer se nakon 03.05.1992. godine dešavaju krađe i otuđenje imovine.

57. Prvostepeni sud je cijenio i materijalne dokaze, odluke Kriznog štaba od 15.06.1992. godine, donesene na sjednici održanoj 15.05.1992. godine⁹, iz kojih proizlazi da Krizni štab naređuje svim grupama i pojedincima koji na području SO Doboj održavaju red i mir da se stave pod komandu načelnika SJB, koji je jedini ovlašten da organizuje i rukovodi poslovima bezbjednosti na području opštine, te da je načelnik SJB obavezan na svakoj sjednici izvjestiti Krizni štab o najvažnijim aspektima bezbjednosne situacije na području Opštine Doboj.

58. Dakle, prema ovim izvedenim dokazima, moguće je bilo jedino zaključiti da osim uloge predsjedavajućeg Kriznog štaba, te zakazivanja sjednica i općenito ovlasti Kriznog štaba kao izvršne civilne vlasti, nije dokazana niti jedna druga aktivnost optuženog Paravca, iz koje bi bilo jasno i nedvosmisleno utvrđeno da optuženi poduzima aktivnosti usmjerene na počinjenje zločina opisanih u optužnici. I svjedoci na koje se tužilac u žalbi poziva, ne govore u prilog navedenom, zbog čega je neprihvatljiva teza optužbe da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje u odnosu na optuženog Paravca i njegovu ulogu u inkriminiranom periodu, posebno da je kao predsjednik Kriznog štaba, vršio aktivnosti angažiranja i pripreme vojske, odnosno Dobrovoljačkih odreda i policije u svrhu oružanih

⁸ T-244 Zakon o unutrašnjim poslovima Srpskog naroda u BiH, Službeni glasnik br 4., od 23.03.1992. godine

⁹ T-8 i T-122 Odluka Srpske opštine Doboj, broj: 01-1506-1/92, 15.06.1992. godine

napada. Tako iz dokaza koji su izvedeni u prvostepenom postupku, a na koje je ukazano predmetnom žalbom, nesumnjivo ne proističe ovakva tvrdnja tužilaštva.

59. Oспорavajući zaključak prvostepene presude kako nije dokazana uloga Kriznog štaba, kroz djelovanje optuženih Paravca i Bjeloševića, tužilac žalbom upućuje na iskaz svjedoka Obrena Petrovića. Prvostepeni sud je cijenio iskaz ovog svjedoka koji detaljno govori o početku mjeseca maja 1992. godine i početnom djelovanju Kriznog štaba. Svjedok navodi da su Stanković, Stojčinović i Jovanović rukovodili akcijom na Doboju, a Crvene beretke su tražile zauzimanje svih objekata koji su po njima bili značajni kao što su SUP-a, željeznice, banke i pošte., misli da je u Lipcu vidio Paravca i Bjeloševića, pojašnjavajući da su Crvene beretke tom prilikom i zauzele najznačajnije objekte. Svjedok navodi da je akcijom ulaska u grad Doboju komandovao Milovan Stanković, dok on i optuženi Bjelošević nisu imali nikakvu ulogu u ovim aktivnostima, ni naredbodavnu ni komandnu.
60. Prvostepeni sud je cijenio i dio iskaza svjedoka Milenka Gligorića koji je jedini tvrdio da je Krizni štab donio odluku o preuzimanju institucija u Doboju. Međutim, prvostepeni sud je pravilno iskaz ovog svjedoka, doveo u vezu sa ostalim provedenim dokazima i utvrdio da ovaj iskaz nije u odlučnim činjenicama u saglasnosti s iskazima drugih svjedoka saslušanih na identične okolnosti, niti je njegov iskaz potkrijepljen drugim provedenim dokazima.
61. Tužilac u žalbi na str 21 – 26, poimenično navodi svjedoke koji su govorili o različitim događanjima, gdje ističu kao aktivno učešće pripadnika vojske i policije, koje smatraju odgovornim za počinjene zločine. Na ovaj način, žalbom se pokušava naglasiti postojanje umišljaja kod optuženih u okviru djelovanja Kriznog štaba čiji je rezultat počinjenje zločina. Žalbom se ističe kako je prvostepeni sud propustio pravilno cijeniti iskaze svjedoka Mirze Lišinovića, Drage Ljubičića, Zvezdana Višta i Miroslava Milačaka, Refika Buljubašića, Hasana Krdžalića, Hamida Muratovića, Hasiba Muratovića, Milivoja Simića, Jasminke Hadžić, Dina Marković i drugih saslušanih svjedoka.
62. Međutim, Vijeće cjeni da je prvostepena presuda ispravno cjenila iskaze navedenih svjedoka, analizirajući iskaz svjedoka Mirze Lišinovića, koji je radio u CSB Doboju I koji navodi da su od jeseni 1991. godine održavani sastanci optuženog Bjeloševića sa Stankovićem koji je dolazio u zgradu SUP-a, ali da nema nikakvih konkretnijih saznanja o razlozima sastanaka. Također, ovaj svjedok se izjašnjavao i na okolnost da su Muslimani

i Hrvati dobivali otkaze zbog svoje nacionalnosti. Svjedok Ljubičić je izjašnjavajući se o radu Kriznog štaba uopšteno naveo kao mogućnost da je na sjednicama Kriznog štaba bilo određenih rasprava vezanih za vojsku i policiju u pogledu njihovih potreba poput hrane i goriva kao i donesenih odluka za osiguranje sredstava za te potrebe. Međutim, iskaz ovog svjedoka isuviše je uopšten, odnosi se na pojedinačna sporedna pitanja i ničim ne ukazuje na bilo koju činjenicu koja bi upućivala na zaključak o učešću optuženog Paravca i Bjeloševića u radnji izvršenja krivičnog djela. Tužilac i u žalbi zastupa tezu o postojanju „tajnih sastanaka“ Kriznog štaba, međutim ovaj svjedok tako nešto nije decidno potvrdio.

63. Svjedoci Višta i Milačak su svjedočili o obuci pripadnika CSB Doboj, koju obuku su vodili pripadnici Crvenih beretki, ustvrdivši da isto ne bi bilo moguće realizovati bez znanja optuženog Bjeloševića. Međutim, ovakav žalbeni prigovor suštinski ne dovodi u pitanje zaključke prvostepene presude, jer se radi o pretpostavkama ovih svjedoka, koja kao takva predstavlja izjavu o vjerovatnoći, bez čvrstog uporišta u dokazima i posebno povezanosti sa predmetnim optuženjem za učešće u UZP-u.

64. Kada su u pitanju izjave svjedoka Buljubašića, Muratovića kao i ostalih svjedoka na koje žalbom ukazuje tužilaštvo, Vijeće uočava da pojedini od svjedoka govore o učešću policije zajedno sa vojskom u napadu na Grasku, o tome da je policija obezbjeđivala zatvorenike u Centralnom zatvoru, o otkazima sa posla gdje se spominje i učešće optuženog Bjeloševića koji navodno donosi odluke o ovim otkazima, kao i da je optuženi Bjelošević prisustvovao napadu na jednog zatvorenika u Centralnom zatvoru. Međutim, očigledno je da se u ovim svjedočenjima radi o nasumičnim i sporadičnim izjavama svjedoka koji optuženog Bjeloševića i Paravca spominju površno i fragmentarno, gdje uglavnom daju uopštene tvrdnje o učešću policije, te pretpostavkama kada navode da je Paravac imao veliki uticaj ili da se niti jedna aktivnost nije mogla provesti bez njegovog odobrenja, te kako su oba optužena imali veliki autoritet u Doboju i Tesliću, uz konstataciju da su upravo oni najodgovorniji za počinjene zločine.

65. Međutim, navodi ovih svjedoka u kontekstu optuženja, gdje je bilo nužno provesti čvrste i konkretne dokaze o aktivnim radnjama u kojima su direktno učestvovali optuženi ili doprinosili zajedničkom cilju UZP-a, pri čemu je bilo nužno dokazati i da su dijelili zajedničku namjeru osvarenja cilja UZP-a, navodi istih svjedoka nemaju suštinski značaj.

66. Ne dovodeći u pitanje tačnost ovakvih svjedočenja, ista u konkretnom ne dokazuju tezu optuženja protiv optuženih Bjeloševića i Paravca, kao učesnika UZP-a. Izjave svjedoka koja tužilac pocrtava kao bitne, nemaju uporište u tvrdnji Tužilaštva u pogledu učešća optuženog Paravca i Bjeloševića u radnjama opisanim u optužnici. U tom smislu ovo Vijeće nalazi neosnovanim žalbene navode tužilaštva koji tvrdi da se zaključcima prvostepenog suda nedovoljno validiraju iskazi ovih svjedoka, čime se neosnovano dovode u pitanje pravilna činjenična utvrđenja pobijane presude.

c) Grupa „Miće“

67. Žalbom Tužilaštva ukazuje se da je prvostepeni sud nepotpuno utvrdio činjenično stanje u odnosu na formiranje i djelovanje grupe Miće, a u vezi sa tačkama 4., 4a), 4b) i 4c), kada nije našao dokazanim da je Krizni štab imao ključnu ulogu u formiranju i organizaciji ove grupe. Tužilac smatra da je prvostepeni sud trebao pokloniti vjeru iskazu svjedoku Dušanu Živkoviću datom u istrazi, zatim iskazima svjedoka Radoljubu Šljiviću, Ranku Miljiću, Milenku Stojanoviću, Borislavu Dujkoviću, Dušanu Markoviću i drugim čije iskaze tužilac u žalbi citira u pojedinim djelovima , navodeći da upravo iskazi ovih svjedoka zajedno sa materijalnom dokumentacijom dokazima T 105 , T 116 , T 128 , T 140 , T 159 I 236 , jasno ukazuju na radnje koje poduzimaju optuženi Savić i Bjelošević . Tužilaštvo u žalbi ističe da navode tačke 4. optužnice potkrepljuje materijalna dokumentacija koja se odnosi na vojnopolicijsku formaciju „Miće“, te da je optuženi Bjelošević bio svjestan da pripadnici ove formacije preduzimaju radnje izvršenja opisane u optužnici.

68. Dokazima koji se odnose na formiranje i djelovanje grupe „Miće“, prvostepena presuda se detaljno bavila na str. 110 – 131, gdje je analizirala materijalnu dokumentaciju, kao i iskaze svjedoka koji su svjedočili na ove okolnosti. Na kraju je zaključeno da nije bilo moguće utvrditi ulogu Kriznog štaba Srpske opštine Doboj, za formiranje i upućivanje formacije Miće u Teslić, odnosno ulogu optuženih Paravca i Bjeloševića u formiranju i organizaciji formacije Miće na način kako je to opisano u uvodnom dijelu tačke 4. Optužnice. Ujedno , za ovo Vijeće nije sporno da je optuženi Savić obavljao funkciju pomoćnika načelnika I to pred sami kraj inkriminisanog perioda, ali ostaje nedokazano njegovo djelovanje u svojstvu zamjenika optuženog Bjeloševića na način da mu optuženi Bjelošević povjerio zadatke u vezi formacije Miće kako se to navodi u optužnici. Sa ovakvim zaključkom prvostepene presude u cjelosti je saglasno i ovo Vijeće, nalazeći da iznesenim žalbenim prigovorima nije doveden u pitanje jasan zaključak prvostepene presude kada tvrdi da nema dokaza

izvan svake razumne sumnje za formiranje i upućivanje formacije "Miće" u Teslić, uz sudjelovanje optuženih Paravca i Bjeloševića, na način kako to tvrdi optužnica u pojedinačnim inkriminacijama .

69. Kada su u pitanju iskazi svjedoka na koje se tužilac referiše u žalbi, a kako to pravilno i prvostepena presuda primjećuje, ovi svjedoci u svojim iskazima ne spominju optuženog Paravca i optuženog Bjeloševića na način kako je to optužnicom navedeno. Svjedoci čije je iskaze analizirao i prvostepeni sud poput Živkovića i Šljivića, te potom Dujkovića i dr., nisu saglasni u pouzdanim saznanjima oko formiranja grupe "Miće", i da li se radilo o policijskoj ili vojnoj inicijativi. Jedino oko čega su svjedoci saglasni su navodi o njihovim maskirnim uniformama i da su bili uspostavljeni iznad policijskih struktura. Neki od svjedoka su opisivali i postrojavanje policije ispred stanice SJB Teslić, te maltretiranja koja su i sami kao pripadnici policije doživjeli od ove neformalne grupe. Međutim u kontekstu žalbenih prigovora, niti jedan od saslušanih svjedoka ne navodi da je Krizni štab u Doboju, na čelu sa optuženim Paravcem, a uz učešće optuženog Bjeloševića, naredio formiranje ove grupe , kako to žalba neosnovano ističe. U tom smislu, ovo Vijeće nije moglo prihvatiti prigovore tužioca kojim se ukazuje na pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja sa aspekta ovog pitanja.

70. Kada su u pitanju žalbeni prigovori koji se odnose na ulogu optuženog Bjeloševića i radnje optuženog Savića, Vijeće nalazi da žalba neosnovano prigovara pravilnosti utvrđenja činjeničnog stanja od strane prvostepenog suda koja se odnose na tačke 4. i 4a) optuženja.

71. Optuženom Bjeloševiću ovom tačkom optuženja , stavljeno je na teret da je uz dogovor i instrukcije Kriznog štaba, kako bi se dio već započetog napada sa područja opštine Doboj sinhronizovano prenio i na područje opštine Teslić, naredio organizovanje policijske formacije, čije formiranje je povjerio zamjeniku načelnika CSB Doboj Milanu Savić, dok se Savić prema konceptu optužnice tereti za tačku 4. i 4a) optužnice, odnosno da mu je kao *de facto* zamjeniku načelnika CSB Doboj, optuženog Bjeloševića, povjeren zadatak da organizuje policijsku formaciju sastavljenu od pripadnika aktivnog i rezervnog sastava CSB Doboj, te da je na čelu ove grupe učestvovao u ubistvima, zatvaranju i drugom teškom oduzimanju fizičke slobode nesrpskom stanovništvu sa područja Teslića, kao i da su naredili izvođenje 26 zatvorenih civila iz podrumskih prostorija SJB Teslić, koji su potom izložili brutalnom premlaćivanju.

72. Kada je u pitanju tačka 4a), Vijeće primjećuje da je prvostepeni sud dao iscrpnu ocjenu izvedenih dokaza, zaključujući da niko od svjedoka saslušanih na okolnosti ove tačke optuženja ne pominje optuženog Savića u kontekstu inkriminiranog događaja za koji se konkretno optužnicom tereti. Jedini dokaz gdje se optuženi Savić spominje je dokaz T-12810 gdje je u djelu teksta nakon opisanog događaja, navedeno da je Milan Savić, kao vođa grupe, naredio da radnici milicije izvrše odvoz i sahranjivanje tijela na nepoznatoj lokaciji .

73. Nesumnjivo je pravilno konstatovana kao nesporna činjenica, da su kritične prilike izvedeni civili iz podrumskih prostorija SJB Teslić u dvorište zgrade gdje su premlaćeni, da je nakon toga nekoliko lica preminulo te da su njihova tijela ukopana na lokaciji Pijeskovo. Međutim, niko od saslušanih svjedoka ne označava optuženog Milana Savića u kontekstu kritičnog događaja. U tom smislu, prvostepeni sud pravilno izvodi zaključak o ovoj činjenici, nalazeći da optuženog Savića ne spominju ni svjedoci koji su očevidci premlaćivanja, kao ni svjedok S-2 koji je otišao javiti rukovodstvu da ima mrtvih u podrumu, tako ni svjedok Tomo Mihajlović koji će biti pozvan od strane rukovodstva da izvrši zakopavanje tijela, akonačno niti svjedoci koji su zajedno s njim obavili taj zadatak.

74. Jedini dokaz je materijalni dokaz T-128¹¹ gdje je dijelom teksta, nakon opisanog događaja, navedeno da je Milan Savić, kao vođa grupe, naredio da radnici milicije izvrše odvoz i sahranjivanje tijela na nepoznatom mjestu. Međutim, bez drugih dokaza, ova inkriminacija se nije mogla zasnovati samo na dokazu T-128. Kako se žalbom ne ukazuje na proizvoljnost i nepravilnost u ocjeni svih dokaza izvedenih u vezi sa ovom tačkom optuženja, to je i ovo Vijeće saglasno sa pravilnim zaključkom prvostepenog suda da se samo na osnovu dokaza T-128 nije moglo utvrditi učešće optuženog Savića u opisanoj radnji izvršenja.

75. Konačno, Vijeće je razmotrilo i prigovore žalbe koji tretiraju pravilnost ocjene dokaza odbrane, kojim se osporava njihova ocjena i prihvatanje od strane prvostepenog suda kao relevantnih.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Ibid.

76. Tužilaštvo smatra da su skoro svi uloženi dokazi odbrana irelevantni jer se odnose na period prije kritičnih događaja i imaju namjeru da prikažu stanje prije događaja opisanih u optužnici, tvrdeći da su postojali određeni incidenti, gdje su oštećeni bili civili srpske nacionalnosti, pripadnici policije i JNA, te da je Krizni štab bio prinuđen da reaguje na način kako je navedeno u optužnici.
77. Vijeće međutim primjećuje da je više dokaza odbrane kao i od strane Tužilaštva (p.367., 395 i 492), predloženo na okolnosti statusa optuženog Bjeloševića, kao i njegove naredbe koje je izdao u vezi zabrane neovlaštenih ulazaka u Okružni zatvor Doboj, o izvještajima o postupanju policije i sl. Prvostepeni sud je iz ranije analiziranih dokaza utvrdio da su u inkriminiranom periodu pripadnici policije bili angažirani od strane vojske, a što se prema provedenim dokazima, odrazilo na stanje javne bezbjednosti.
78. Kada su u pitanju svjedoci odbrane za koje tužilac navodi da svojim iskazima ne dovode u sumnju iskaze svjedoka Tužilaštva u pogledu uloge optuženog Bjeloševića, pozivajući se na njihove tvrdnje da je ovaj optuženi jedno vrijeme u mjesecu maju i junu obavljao neku funkciju u vojsci, pri čemu tužilac ističe kako nije navedeno koju konkretno funkciju je optuženi obavljao, niti je o tom pravcu uložena neki od dokaza. Tako se ukazuje na iskaze svjedoka Veljka Šolaja, Dragoljuba Kukića Dušana Pavlovića koji su prema tvrdnji tužilaštva neprecizni i posredni, zatim iskaze svjedoke Duška Mitrovića, Zorana Ratkovca, Zorana Brkovića i druge za koje tvrdi da su potpuno irelevantni i nije ih moguće dovesti u vezu sa događajima iz optužnice. Za Milorada Novakovića, Mirka Blažanovića i Zorana Devića i druge svjedoke odbrane navodi da su njihove izjave pristrasne, kontradiktorne i nelogične. Međutim, rukovodeći se razlozima iz pobijane presude, svi ovi svjedoci davali su kontekstualna saznanja, dok niti jedan od navedenih svjedoka nije svjedočio o bilo kojoj odlučnoj činjenici koja je mogla biti od uticaja na konačan zaključak suda o preduzetim radnjama optuženih.
79. Svi provedeni dokazi odbrane su očigledno cijenjeni pojedinačno i u međusobnoj vezi sa svim drugim izvedenim dokazima, što je ujedno i u skladu sa načelom jednakosti u postupanju /član 14. ZKP BiH/, koje načelo obavezuje sud da stranke i braniocetretira na jednak način i da svakoj od stranka pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.

80. Iznesenim prigovorom tužilac nije osnovano osporio prihvatanje ovih dokaza odbrane, niti su isti suštinski sami po sebi ukazivali na drugačije činjenično stanje koje je već prethodno utvrdio prvostepeni sud na temelju izvedenih dokaza, odnosno da nije dokazano izvan svake razumne sumnje da su optuženi Bjelošević, Paravac i Savić izvršitelji u pojedinačnim inkriminacijama opisanim u optužnici.

81. Zbog svega navedenog, a nalazeći da se podnesenom žalbom ne dovodi u pitanje pravilnost prvostepene presude, ovo Vijeće je donijelo odluku kao u izreci, u skladu s odredbom člana 313. ZKP-a BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Amela Huskić

Zapisničar:

Pravna savjetnica

Dženana Deljković Blagojević

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv navedene presude žalba nije dopuštena.